

Міністерство освіти і науки України  
Національний університет водного господарства та природокористування  
Навчально-науковий інститут охорони здоров'я  
Кафедра здоров'я людини і фізичної реабілітації

**ЗАТВЕРДЖУЮ**

Проректор з науково-педагогічної,  
методичної та виховної роботи  
\_\_\_\_\_ О. А. Лагоднюк

“ \_\_\_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 2018 р.



Національний університет  
водного господарства  
та природокористування

**08-02-18**

## ***РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ***

### **Реабілітаційне та ортопедичне обладнання**

### **Program of the Discipline Rehabilitation and orthopedic equipment**

спеціальність  
specialty

галузь знань  
branch of knowledge

Національний університет водного господарства та природокористування

227 Фізична терапія, ерготерапія  
227 PHYSICAL THERAPY,  
ERGOTHERAPY

22 Охорона здоров'я  
22 Health care

Рівне – 2018

Робоча програма "Реабілітаційне та ортопедичне обладнання" для студентів, які навчаються за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія. Рівне: НУВГП, 2018. – 13 с.

Розробник: Нагорна О. Б. – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, доцент кафедри здоров'я людини і фізичної реабілітації.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри здоров'я людини і фізичної реабілітації.

Протокол від «27» серпня 2018 року № 1.



Національний університет  
водного господарства  
та природокористування

Завідувач кафедри: \_\_\_\_\_ Н.Є. Нестерчук  
(підпис) (ініціали та прізвище)

Схвалено науково-методичною комісією за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія.

Протокол від «06» вересня 2018 року № 7.

Голова науково-методичної комісії \_\_\_\_\_ І. М. Григус  
(підпис) (ініціали та прізвище)



Національний університет  
водного господарства  
та природокористування

© \_\_\_\_\_, 2018 рік

© \_\_\_\_\_, 2018 рік

## ВСТУП

Програма обов'язкової (нормативної) навчальної дисципліни «Реабілітаційне та ортопедичне обладнання» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра спеціальності «Фізична терапія, ерготерапія».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є вивчення основних принципів використання допоміжних технічних засобів у процесі фізичної реабілітації осіб з моторними та сенсорними обмеженнями.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Реабілітаційне та ортопедичне обладнання» є складовою частиною циклу дисциплін професійної та практичної підготовки для студентів за спеціальністю «Фізична терапія, ерготерапія». Вивчення курсу передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із суміжних курсів – анатомія людини, фізіологія людини, фізична реабілітація в неврології, фізична реабілітація в травматології, цілеспрямованої роботи над вивченням спеціальної літератури, активної роботи на лекціях, лабораторних заняттях, самостійної роботи та виконання поставлених задач.

Вимоги до знань та умінь визначаються галузевими стандартами вищої освіти України.

## Анотація

Метою викладання навчальної дисципліни «Реабілітаційне та ортопедичне обладнання» є формування у студентів навичок застосування допоміжних технічних засобів у процесі фізичної реабілітації хворих із захворюваннями органів чуття, опорно-рухового апарату, неврологічних захворювань. Завдання вивчення дисципліни передбачає ознайомлення студентів із видами реабілітаційного та ортопедичного обладнання, яке застосовується при порушеннях моторики, слуху, зору; принципами безбар'єрного архітектурного простору; правилами супроводу осіб з особливими потребами.

**Ключові слова:** фізична терапія, моторні порушення, функціональний стан хворого, ефективність програми.

## Annotation

The purpose of teaching the discipline "Rehabilitation and orthopedic equipment" is to create skills for the students to use auxiliary equipment in the process of physical rehabilitation of patients with diseases of the sensory organs, musculoskeletal system, neurological diseases. The task of studying the discipline involves familiarizing students with the types of rehabilitation and orthopedic equipment that is used in motor, hearing and vision disorders; Principles of barrier-free architectural space; rules for escorting people with special needs.

**Key words:** physical therapy, motor disorders, functional state of the patient, effectiveness of the program.

### 1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів: 3	Галузь знань <b><u>22 Охорона здоров'я</u></b> (шифр і назва)	Нормативна (за вибором)	
	Спеціальність <b><u>227 Фізична терапія, ерготерапія</u></b>		
Модулів: 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів: 1		3-й	3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин - Денна: 90 год. Заочна: — год.		6-й	6-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3	Рівень вищої освіти: <b><u>Бакалаврський</u></b>	Лекції	
		12 год.	—
		Лабораторні	
		24 год.	—
		Самостійна робота	
		54 год.	—
		Індивідуальні завдання: — год.	
Вид контролю: екзамен			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 40% .

## **2. Мета та завдання навчальної дисципліни**

**Мета вивчення дисципліни:** формування у студентів системи знань та вмінь у застосуванні ортопедичного та реабілітаційного обладнання, допоміжних технічних засобів у процесі фізичної реабілітації хворих із захворюваннями органів чуття, ОРА, наслідками травматологічних, ортопедичних, неврологічних захворювань.

**Завдання вивчення дисципліни:** вивчення студентами застосування ортопедичного та реабілітаційного обладнання, технічних засобів фізичної реабілітації у процесі фізичної реабілітації при захворюваннях органів чуття, ОРА, неврологічних захворювань по основним нозологічним формам

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

### **знати:**

- елементи безбар'єрного архітектурного простору;
- основні принципи добору та застосування допоміжних технічних засобів у процесі реабілітації людей із порушеннями органів чуття та моторної сфери;
- правила супроводу осіб з особливими потребами та обмеженими можливостями;
- правила безпеки при супроводі осіб з обмеженими можливостями;

### **вміти:**

- визначати ступінь порушення рухової активності людей, що мають вади аналізаторних систем;
- встановлювати реабілітаційний діагноз у людей із захворюваннями органів чуття та прогнозувати результати реабілітаційних втручань;
- складати реабілітаційні програми для даної категорії пацієнтів із урахуванням індивідуальних особливостей із застосуванням реабілітаційного та ортопедичного обладнання;
- супроводжувати особу з обмеженими руховими та сенсорними можливостями;
- застосовувати ортези, фіксатори для осіб з порушенням функцій ОРА;
- підбирати інвалідний візок, милиці, ходунки для осіб з порушеннями моторики;
- навчати пацієнта використовувати допоміжні технічні засоби;
- оцінювати результати реабілітаційних втручань та вносити корективи до програм реабілітації відповідно до ступеня їх ефективності.

## **3. Програма навчальної дисципліни**

### **Змістовий модуль 1. Допоміжні технічні засоби при порушеннях аналізаторних систем**

**Тема 1. Види реабілітаційного та ортопедичного обладнання. Технічні засоби пересування. Спеціальні меблі.**

Класифікація реабілітаційного та ортопедичного обладнання. Законодавчі та правові документи, що регулюють забезпечення осіб з обмеженими можливостями технічними засобами пересування. Спеціальні меблі.

**Тема 2. Вимоги до безбар'єрного архітектурного простору для користування людьми з обмеженими можливостями.**

Класифікація елементів безбар'єрного архітектурного простору вулично-дорожньої сфери та вимоги до них. Ознаки доступності об'єктів для користування людьми з особливими потребами.

**Тема 3. Реабілітаційне та ортопедичне обладнання, що використовується для відновлення пацієнтів з наслідками неврологічних захворювань.**

Методи оцінки функціональних порушень при ДЦП, ураження спинного мозку, інсультів в процесі реабілітації. Спеціальне обладнання та особливості використання допоміжних засобів при догляді за особами із ураженням нервової системи: для надання тілу правильної форми, для підтримання пози сидючи, для транспортування, для полегшення рухів.

**Тема 4. Реабілітаційне та ортопедичне обладнання, що використовується після ампутацій кінцівок.**

Ампутації: класифікація, лікування. Застосування реабілітаційного та ортопедичного обладнання у процесі фізичної реабілітації у I, II, III періодах відновного лікування. Протези: класифікація, види. Підготовка до протезування. Милиці. Правила супроводу.

**Тема 5. Реабілітаційне та ортопедичне обладнання, що використовується при травмах та захворюваннях ОРА.**

Застосування реабілітаційного та ортопедичного обладнання у процесі фізичної реабілітації у I, II, III періодах при пошкодженні кінцівок, . Милиці. Ходуни. Фіксатори для кінцівок.

**Тема 6. Реабілітаційне та ортопедичне обладнання, що використовується при порушеннях та захворюваннях сенсорних аналізаторів.**

Стан фізичного розвитку осіб різного віку з вадами зору. Основи соціальної, психічної та трудової реабілітації осіб з вадами зору. Абетка Брайля. Застосування тростини для незрячих. Реабілітаційне та ортопедичне обладнання, що використовується при порушеннях та захворюваннях слухового аналізатора. Види порушень слуху: вроджені та набуті. Ступені порушення слуху. Глухота та приглухуватість. Причини інвалідності по слуху. Порушення основних функцій організму при порушеннях слуху: порушення психічних статодинамічних сенсорних функцій. Реабілітаційне обладнання при порушення слухового аналізатора.

#### 4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
<b>Модуль 1</b>												
<b>Змістовий модуль 1. Допоміжні технічні засоби при порушеннях аналізаторних систем</b>												
<b>Тема 1.</b> Види реабілітаційного та ортопедичного обладнання. Спеціальні технічні засоби пересування. Спеціальні меблі.		2		2		6						
<b>Тема 2.</b> Вимоги до безбар'єрного простору для користування людьми з обмеженими можливостями.		2		2		6						
<b>Тема 3.</b> Реабілітаційне та ортопедичне обладнання, що використовується для відновлення пацієнтів з наслідками неврологічних захворювань.		2		2		6						
<b>Тема 4.</b> Реабілітаційне та ортопедичне обладнання, що використовується після ампутацій кінцівок.		2		2		8						
<b>Тема 5.</b> Реабілітаційне та ортопедичне обладнання, що використовується		2		2		8						

при травмах та захворюваннях ОРА.												
<b>Тема 6.</b> Реабілітаційне та ортопедичне обладнання, що використовується при порушеннях та захворюваннях сенсорних аналізаторів.		2		2		8						
<b>Разом за змістовим модулем 1</b>	<b>90</b>	<b>12</b>		<b>24</b>		<b>54</b>						



Національний університет  
водного господарства  
та природокористування

### 5. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
Змістовий модуль 1. Допоміжні технічні засоби при порушеннях аналізаторних систем			
1	Тема 1. Види реабілітаційного та ортопедичного обладнання. Спеціальні технічні засоби пересування. Спеціальні меблі.	2	-
2	Тема 2. Вимоги до безбар'єрного простору для користування людьми з обмеженими можливостями.	2	-
3	Тема 3. Правила супроводу осіб з обмеженими руховими можливостями.	2	-
4	Тема 4. Навчання реабілітантів користуванню технічними засобами переміщення.	2	-
5	Тема 5. Реабілітаційне та ортопедичне обладнання, що використовується при порушеннях та захворюваннях нервової системи.	2	-
6	Тема 6. Реабілітаційне та ортопедичне обладнання, що використовується при ДЦП.	2	-
7	Тема 7. Реабілітаційне та ортопедичне обладнання, що використовується при інсультах.		-
8	Тема 8. Реабілітаційне та ортопедичне обладнання, що використовується після інсультів.	2	-
9	Тема 9. Застосування протезів для реабілітації реабілітантів після ампутацій.	2	-
10	Тема 10.	2	-



	Реабілітаційне та ортопедичне обладнання, що використовується при травмах ОРА.		
11	<b>Тема 11.</b> Реабілітаційне та ортопедичне обладнання, що використовується при порушеннях та захворюваннях зорового аналізатора.	2	-
12	<b>Тема 12.</b> Реабілітаційне та ортопедичне обладнання, що використовується при порушеннях та захворюваннях слухового аналізатора.	2	-
	<b>Разом</b>	<b>24</b>	<b>-</b>

## 6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Інвалідність та її види. Соціальна робота з інвалідами. Закон України Про реабілітацію інвалідів в Україні.	5	-
2	Вимоги до безбар'єрного простору для користування людьми з обмеженими можливостями. Необхідність забезпечення доступності об'єктів громадського використання.	3	-
3	Забезпечення вільного переміщення через двері людей при травмах ОРА в інвалідних колясках і людей, що використовують інші допоміжні засоби.	3	-
4	Забезпечення вільного переміщення через двері людей при травмах ОРА в інвалідних колясках і людей, що використовують інші допоміжні засоби.	3	-
5	Причини дитячого церебрального паралічу. Форми захворювання. Методика проведення реабілітаційного втручання в залежності періодів реабілітації. Облаштування ліфта для осіб з обмеженими руховими можливостями.	5	-
6	Причини інсультів профілактика захворювання. Вили інсультів. Періоди та завдання реабілітації. Методика проведення реабілітаційного втручання в залежності від етапів хвороби. Правила супроводу осіб з обмеженими руховими можливостями. Перила, огорожі, поручні, встановленні для переміщення осіб з інвалідністю.	5	-
7	Причини ампутацій.	5	-
8	Захворювання, які супроводжуються порушенням та захворюванням ОРА. Види ортопедичного взуття.	5	-

9	Захворювання, які супроводжуються порушенням та захворюванням зорового аналізатора.	5	-
10	Захворювання, які супроводжуються порушенням слуху. Правила облаштування будівлі та споруд для перебування інвалідів з вадами слуху. Порушення мовлення: афазія, алалія, дизартрія, дислалія, логоневроз. Причини, що викликають порушення формування мови, пов'язані з органічними поразками ЦНС. Алалія. Афазія. Моторна алалія. Сенсорна алалія.	5	-
11	Правила супроводу осіб з обмеженими руховими можливостями. Супровід людини з обмеженими руховими можливостями у інвалідному візку. Супровід особи з порушеннями ОРА на милицях. Супровід особи з порушенням розвитком зорового аналізатора. Особливості застосування спеціалізованих меблів.	5	-
12	Реабілітаційне та ортопедичне обладнання, що використовується при порушеннях та захворюваннях нервової системи. Характеристика змін при захворюваннях і ушкодженнях нервової системи. Застосування реабілітаційного та ортопедичного обладнання у процесі фізичної реабілітації у I, II, III періодах відновного лікування наслідків неврологічних захворювань.	5	-
<b>Разом</b>		<b>54</b>	

Підсумком самостійної роботи над вивченням дисципліни є: складання студентом програми фізичної реабілітації із застосуванням реабілітаційного та ортопедичного обладнання при різних захворюваннях.

Також:

1. Проаналізувати роботу відділення реабілітації міської лікарні.
2. Відвідати заняття з ЛФК при різних захворюваннях.
3. Проаналізувати складання та застосування програм фізичної реабілітації при різних захворюваннях з урахуванням застосування допоміжних технічних засобів.
4. Підготувати презентацію за темою дисципліни «Реабілітаційне та ортопедичне обладнання».

## 7. Методи навчання

. Основні форми навчального процесу при вивченні дисципліни:

- навчальні заняття;
- самостійна робота студентів;

- робота в наукових бібліотеках та мережі Інтернет;
- контрольні заходи.

## 2. Види навчальної роботи студентів:

- лекція;
- лабораторне заняття;
- консультація.

## 9. Методи контролю

1. Індивідуальне усне поточне опитування.
2. Вирішення типових задач.
3. Письмовий теоретичний контроль.
4. Індивідуальний контроль практичних дій та отриманих результатів.
5. Модульний контроль.
6. Залік.



Національний університет  
водного господарства  
та природокористування

## 10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота						Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль №1							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	<b>40</b>	<b>100</b>
10	10	10	10	10	10		

## Шкала оцінювання


Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	відмінно  добре	зараховано
82-89		
74-81		
64-73		
60-63	задовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
35-59	незадовільно, з можливістю повторного складання	
0-34	незадовільно, з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

## 11. Методичне забезпечення

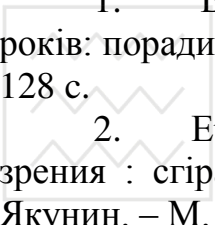
1. Опорні конспекти лекцій.
2. Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни (НКНМЗД).
3. Нормативні документи ВООЗ України.
4. Наочні посібники та відеофільми.
5. Матеріальні засоби навчання техніко-тактичних дій, комп'ютерне забезпечення.
6. Нагорна О.Б. Методичні вказівки до виконання лабораторних робіт з дисципліни «Реабілітаційне та ортопедичне обладнання» для студентів напряму підготовки 6.010203 «Здоров'я людини» денної форми навчання / О. Б. Нагорна, Л. Б. Брега, М.І. Майструк – Рівне: НУВГП, 2016. – 32 с.

## 12. Рекомендована література

### Базова

- 
1. Наберушкина Э.К. Доступность городской среды для инвалидов // Социологические исследования, 2010, № 9, – С.58-64.
2. Мухін В. М. Фізична реабілітація: підручн. для студ. ВНЗ / В. М. Мухін. – К. : Олімпійська література, 2010. – 289 с.
3. Марченко О. К. Фізична реабілітація хворих із травмами й захворюваннями нервової системи / О. К. Марченко/ – К. : Олімпійська література, 2006. – 178 с.
4. Толмачев Р. А. Адаптивная физкультура и реабилитация слепых и слабовидящих / Р. А. Толмачев. – М.: Советский спорт, 2004. – 208 с.

### Додаткова

- 
1. Вавіна Л. С. Розвиваємо у дитини вміння бачити: від народження до 6 років: поради батькам / Л. С. Вавіна, В. М. Ремажевська. – К. : ЛітералТД, 2008. – 128 с.
2. Ермаков В. П. Развитие, обучение и воспитание детей с нарушением зрения : сгруппированно-методическое пособие для учителя / В. П. Ермаков, Г. А. Якунин. – М. : Просвещение, 1990. 223с.
3. Положення про спеціальну загальноосвітню школу (школу- інтернат) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку. К. 2008. – 24 с.
4. Психология детей с отклонениями и нарушениями психического развития / сост. В. М. Астапов, Ю. В. Микадзе. СПб. : Питер, 2001. – 384 с.
5. Синьова Є. ГІ. Тифлопсихологія : підручник / Є. П. Синьова. – К.: Знання, 2008. – 365 с.
6. Федоренко С. Тифлодидактика: навчальний посібник для студентів ВНЗ / С. В. Федоренко. – К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2009. – 144 с.

### 13. Інформаційні ресурси

1. Порада А. М. Основи фізичної реабілітації : навч. посібник / А. М. Порада, О. В. Солодовник, Н. Є. Прокопчук. – К. : Медицина, 2006. – 248 с. Режим електронного доступу: [ddpu.drohobych.net/departments/ffv/wp](http://ddpu.drohobych.net/departments/ffv/wp).

2. Язловецький В. С. Основи фізичної реабілітації : навч. посібник / Язловецький В. С., Верич Г. Е., Мухін В. М. – Кіровоград : РВВ КДПУ імені Володимира Винниченка, 2004. – 238 с. Режим електронного доступу: [vo.ukraine.edu.ua/mod/resource/view.php?id=43195](http://vo.ukraine.edu.ua/mod/resource/view.php?id=43195)

3. Мухін В. М. Фізична реабілітація підручник / В. М. Мухін. – 3-тє вид., перероблене та доповн. – К. : олімп. Л-ра, 2010. – 488 с. Режим електронного доступу: [ddpu.drohobych.net/departments/ffv/structure/zl\\_ta\\_fr/muhin](http://ddpu.drohobych.net/departments/ffv/structure/zl_ta_fr/muhin)



Національний університет  
водного господарства  
та природокористування



Національний університет  
водного господарства  
та природокористування